

Dotyczy projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej

(1 czerwca 2021 r.)

Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego na posiedzeniu w dniu 1 czerwca 2021 r. podjął temat dot. zapisów projektu ustawy o ochotniczej straży pożarnej. W posiedzeniu Konwentu, pomimo zaproszenia, nie uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Spraw i Administracji, co uniemożliwiło dialog w sprawie proponowanych regulacji.

Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego odnosząc się do przedstawionego projektu ustawy zwraca uwagę na dwie zasadnicze kwestie:

- 1) Projekt wskazuje, że ochotnicza straż pożarna funkcjonuje jako stowarzyszenie regulowane ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Jak wskazano w preambule Prawa o stowarzyszeniach ustawa powstała „w celu stworzenia warunków do pełnej realizacji gwarantowanej przepisami Konstytucji wolności zrzeszania się (...)”. Stowarzyszenie zatem, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy jest zrzeszeniem dobrowolnym i samorządnym, natomiast w ust. 2 tej ustawy ustala się, że: „Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności”. Analizowany projekt ustawy o ochotniczej straży pożarnej, mimo że odnosi się do wskazanych przepisów, w swojej treści jednocześnie im zaprzecza. Przykładem jest chociażby zamknięty katalog zadań ochotniczej straży pożarnej, czy konieczność zatwierdzania przez właściwą radę gminy statutu organizacji w części określającej „sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej”;
- 2) Projekt wprowadza również rozróżnienie wśród OSP: na te, które utworzyły jednostki ratowniczo-gaśnicze (jako jednostki ochrony przeciwpożarowej) oraz na „zwykłe” OSP, które takich jednostek nie utworzyły. Nadanie większych praw jednostkom ratowniczo-gaśniczym OSP tworzy podział wśród dotychczas jednolitych organizacji. Nie jest to korzystne dla całego ruchu społecznego, jakim są ochotnicze straże pożarne. Trzeba mieć na względzie, że ochotnicze straże pożarne należy postrzegać nie tylko jako stowarzyszenia powstałe w celu zapewnienia ochrony przeciwpożarowej, wspierające swoją działalnością zawodową straż pożarną. Ponad 150-letnia historia

pokazuje niezwykle ważną rolę ruchu strażackiego – obok ratowania dorobku materialnego, kulturowego oraz środowiska naturalnego – w rozwoju środowisk lokalnych, aktywizacji i integracji mieszkańców wsi oraz miasteczek. W rozwoju kulturalnym znakomitą rolę odgrywały i nadal odgrywają zespoły artystyczne oraz orkiestry dęte funkcjonujące przy lokalnych OSP. Widoczny jest też udział strażaków w życiu religijnym. Za wszelkimi działaniami oraz sukcesami ruchu strażackiego stali i stoją ludzie – działacze, społecznicy, którzy zaangażowaniem i zapałem wkładanym w działalność potrafili pociągnąć za sobą kolejne rzesze strażaków ochotników. Często zaś jest to historia całych rodzin – ich kolejnych pokoleń.

Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego uważa, że projektowane zmiany powinny doceniać oraz uwzględniać pod uwagę historię oraz wartość jednolitego ruchu strażaków-ochotników w zachowaniu bezpieczeństwa publicznego oraz rozwoju lokalnym. Należy uszanować samodzielność organizacji regulując jednocześnie kwestie, o które od lat wnoszą członkowie ochotniczych straży pożarnych, a które można również wprowadzić w innych aktach prawnych, chociażby w ustawie o ochronie przeciwpożarowej.

Mając na względzie:

- 1) zasady demokracji,
- 2) prawo zrzeszania się gwarantowane przepisami Konstytucji RP,
- 3) a także wolność zrzeszania się zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka [z 10.12.1948 r.] i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych [z 19.12.1966 r.],

niezbędne jest uczestnictwo zainteresowanych stron i merytoryczny dialog w tworzeniu nowych, lepszych uregulowań prawnych, o co apeluje Konwent Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego.